

LIETUVOS RESPUBLIKOS SEIMO KONTROLIERIUS

PAŽYMA DĖL X SKUNDO PRIEŠ VALSTYBINĘ DUOMENŲ APSAUGOS INSPEKCIJĄ

2020 m. gegužės mėn. 4 d. Nr. 4D-2020/1-496
Vilnius

SKUNDO ESMĖ

1. Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius 2020-04-15 gavo X (toliau citatose ir tekste vadinama – Pareiškėjas) skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos (toliau citatose ir tekste vadinama – Inspekcija) 2020-04-10 rašto Nr. 2R-1885 (2.13) (toliau citatose ir tekste vadinama – Atsakymas).

2. Pareiškėjas skunde nurodo:

2.1. „Inspekcija pateikė Atsakymą [...] į LR SKĮ [Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigos] pastangas tarpininkauti pagal raštą 2020-03-03 Nr. 4D-2020/1-229/3D-670 [toliau citatose ir tekste vadinama – Tarpininkavimo raštas], kuriame Inspekcijos paprašyta atsakyti į porą klausimų“ (šios ir kitų citatų kalba netaisyta).

„Iš to ką Inspekcija atsakė, matyti, kad Inspekcija sąmoningai neatsako į pateiktus klausimus dėl mano skundo 2020-02-25 Nr. 1R-1417(2.13) [toliau citatose ir tekste vadinama – Skundas-2] – skundžiamų BDAR [2016 m. balandžio 27 d. Europos Parlamento ir Tarybos reglamento (ES) 2016/679 dėl fizinių asmenų apsaugos tvarkant asmens duomenis ir dėl laisvo tokių duomenų judėjimo ir kuriuo panaikinama Direktyva 95/46/EB (Bendrasis duomenų apsaugos reglamentas arba BDAR)] pažeidimų. Reikia pastebėti, kad vien tai, kad buvo nustatyti ar nenustatyti kokie nors iki BDAR įsigaliojimo įvykdyti ERĮ [Lietuvos Respublikos elektroninių ryšių įstatymas] 69 str. pažeidimai, savaime nereiškia, kad buvo ar nebuvo nustatyti BDAR pažeidimai (apie ką Inspekcija sprendime 2020-02-06 Nr. 3R-100(2.13-1) [toliau citatose ir tekste vadinama – Sprendimas] net nekalba). [...]. Manau, kad Inspekcija neįvykdė savo pareigų ir neatsakė nei į mano Skundą-2, nei į LR SKĮ pateiktus klausimus taip, kad atlieptų į paklausimo turinį dėl BDAR. Taip ir nepaaiškėjo, koku pagrindu ir ar teisėtai Bendrovė tvarkė mano asmens duomenis įsigaliojus BDAR (faktą, kad tvarkė po BDAR įsigaliojimo – Inspekcija nustatė, bet ar teisėtai – nenustatė).“

3. Pareiškėjas prašo Seimo kontrolierių „toliau tarpininkauti, kol gausiu tinkamus atsakymus; pateikti pažymą, ar Inspekcija nepagrįstai atsisakė spręsti jos kompetencijai priklausantį Skundą-2 (dėl BDAR galimų pažeidimų, kurie nebuvo nagrinėti anksčiau) bei, ar Atsakymo turinys su išgalvotais teiginiais (dėl tariamo ginčijimo) atliepė į mano skundą.“

TYRIMAS IR IŠVADOS

Tyrimui reikšmingos faktinės aplinkybės

4. Kartu su šiuo skundu pateiktame Sprendime nuspręsta: „1. Pareiškėjo 2018-06-24 Skundą dalyje dėl Pareiškėjui siųstų elektroninio pašto pranešimų ir dėl Pareiškėjo, kaip duomenų subjekto, teisių įgyvendinimo nutraukti. 2. Pareiškėjo Skundą dalyje dėl pranešimuose nenurodytos siuntėjo

tapatybės pripažinti pagrįstu. 3. Pateikti UAB „A“ nurodymą užtikrinti, kad [...] siunčiamuose elektroninio pašto pranešimuose su tiesioginės rinkodaros pasiūlymais būtų nurodomas pilnas siuntėjo pavadinimas, kaip to reikalaujama ERĮ 69 straipsnio 3 dalyje ir apie nurodymo įvykdymą ne vėliau kaip iki 2020-02-28 raštu informuoti Inspekciją. [...]. Šis sprendimas Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka per vieną mėnesį nuo jo įteikimo dienos gali būti skundžiamas Vilniaus apygardos administraciniam teismui [...].“

5. Tarpininkavimo rašte, be kita ko, nurodyta:

5.1. „Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstaigoje 2020-03-03 buvo gautas Pareiškėjo skundas dėl Inspekcijos 2020-03-02 sprendimo [toliau citatose ir tekste vadinama – Sprendimas-2] atsisakyti nagrinėti Pareiškėjo Skundą-2 teisėtumo ir pagrįstumo“, kuriame Pareiškėjas, be kitų aplinkybių, nurodo: „Inspekcija priėmė Sprendimą dėl mano Skundo (tuomet kreipiausi dėl ERĮ ir ADTAĮ [Lietuvos Respublikos asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymas] pažeidimų, o dėl BDAR, kuris pažeidimo padarymo metu dar net negaliojo, nesikreipiau“; „Iš priimto Sprendimo [...] Inspekcijai pateiktų duomenų paaiškėjo, kad skundžiamas asmuo ilgą laiką ir toliau tvarkė (kas man nebuvo žinoma) mano asmens duomenis, surinktus tiesioginės rinkodaros tikslu be mano sutikimo (įsigaliojus BDAR), tačiau Inspekcija to netyrė ir dėl BDAR pažeidimų sprendime nepasisakė [...]“; „Reaguodamas į tai, kad mano asmens duomenys buvo tvarkomi galimai pažeidžiant BDAR (jam įsigaliojus), pateikiau naują Skundą-2 (2020-02-25 Nr. 1R-1417 (2.13)) [...]“, „Dėl neteisėtai siųstų tiesioginės rinkodaros pranešimų – ERĮ, ADTAĮ pažeidimų, dėl kurių jau buvo priimtas sprendimas, skundo pakartotinai neteikiu ir dėl to niekaip nesiginčijau“; „Iš 2020-03-02 Nr. 3R-197 (2.13-1.) rašto [Sprendimo-2] matyti, kad Inspekcija nesprendžia jos kompetencijai pavesto klausimo [...]“ „Pareiškėjas prašo Seimo kontrolieriaus: „[...] pateikti pažymą, ar Inspekcija nepagrįstai atsisakė spręsti jos kompetencijai priklausantį Skundą-2 (dėl BDAR galimų pažeidimų, kurie nebuvo nagrinėti anksčiau) bei ar Inspekcijos atsakymo [Sprendimo-2] turinys su išgalvotais teiginiais atliepė į mano Skundą-2.“

5.2. **„Iš skundo turinio nustatyta, kad Pareiškėjas iš esmės skundžiasi dėl Inspekcijos priimto Sprendimo-2 atsisakyti nagrinėti jo pateiktą Skundą-2 teisėtumo ir pagrįstumo.** Pirmiausia pažymėtina, kad, vadovaujantis [...] teisiniu reguliavimu, Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje (pvz., dėl pareigūnų laiku nepriimtų sprendimų, kuriuos pagal įstatymą jie įgalioti priimti, dėl informacijos asmenims apie jų teises, priimtų sprendimų apskundimo tvarką nesuteikimo, dėl pagal kompetenciją pareiškėjams pateiktų neišsamių paaiškinimų ir pan.), **tačiau Seimo kontrolierius nesprendžia viešojo administravimo srities ginčų.**

Įvertinus skunde nurodytas aplinkybes, pažymėtina, kad Pareiškėjo nurodytas Sprendimas-2 yra individualus administracinis aktas, todėl, nesutikdamas su juo, Pareiškėjas turi teisę kreiptis į administracinį teismą. Šiuo atveju laikytina, kad yra kilęs ginčas dėl teisės viešojo administravimo srityje. Tokius ginčus sprendžia administracinis teismas, o ne Seimo kontrolierius. Pažymime, kad **administraciniams teismams suteikta teisė nustatyti, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar aktas (veika) neprieštaruoja tikslams bei uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo atitinkamus įgaliojimus** (Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo 2014-05-28 nutartis, priimta administracinėje byloje Nr. A-146-463-14), todėl skųsdamas šiuos sprendimus Pareiškėjas turi teisę teismui nurodyti visas aplinkybes ir teikti argumentus dėl galimai netinkamų Inspekcijos pareigūnų veiksmų priimant šiuos ginčytinus sprendimus. Pažymėtina, kad sprendimų apskundimo tvarka nurodyta pačiuose sprendimuose.“

5.3. „Vis dėlto, atkreiptinas dėmesys į tai, kad Inspekcijai pavesta tikrinti asmens duomenų tvarkymo teisėtumą ir priimti sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų [...]. Iš skundo turinio spręstina, kad Skundu-2 Pareiškėjas pateikė Inspekcijai papildomą informaciją dėl apskūsto asmens netgi po Sprendimo priėmimo tęsiamų pažeidimų. Atsižvelgiant į tai ir į pirmiau nurodytą Inspekcijai priskirtą funkciją bei siekiant, kad viešojo administravimo subjektų sprendimai būtų priimami ir įgyvendinami tuo viešojo administravimo sistemos lygiu, kuriuo jie yra efektyviausi

(subsidiarumo principas), dėl skunde nurodytų aplinkybių tikslinga tarpininkaujant kreiptis į Inspekciją. [...]“ Inspekcijos „prašoma atidžiai išnagrinėti skunde nurodytas aplinkybes ir, priėmus reikiamus sprendimus, teisės aktų nustatyta tvarka ir terminais pateikti Pareiškėjui motyvuotą atsakymą (Seimo kontrolierių įstaigai pateikti atsakymo Pareiškėjui kopiją ne vėliau kaip per 30 kalendorinių dienų nuo šio rašto gavimo dienos), kartu ir: 7.1. *informuoti Pareiškėją, kokių priemonių Inspekcija ėmėsi gavusi papildomą informaciją dėl Inspekcijai apskusto asmens tęsiamo pažeidimo, ir kada šis pažeidimas buvo nutrauktas*“ (toliau vadinama – Rekomendacija-1); „7.2. *informuoti Pareiškėją, kokie įpareigojimai buvo nustatyti pažeidėjui ir ar jie buvo įvykdyti. Imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta*“ (toliau vadinama – Rekomendacija-2).

6. Atsakyme pažymėta:

6.1. dėl Rekomendacijos-1: „gavusi papildomą informaciją Inspekcija nesiėmė priemonių dėl tęsiamo duomenų apsaugos pažeidimo, nes Pareiškėjas klausimų forma ginčijo Inspekcijos Sprendimą. Pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, kad pakartotinai gauna tiesioginės rinkodaros pasiūlymus ar jo teisės yra pažeidžiamos kitais būdais. Jis Skunde-2 teigė, kad Sprendime konstatuoti faktai ir UAB „A“ pateiktos aplinkybės neatitinka tikrovės. Kaip buvo konstatuota Sprendime, Pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, kurie neginčijamai patvirtintų jo teiginius dėl UAB „A“ kaltės. Tokių įrodymų jis nepateikė ir teikdamas Skundą-2, todėl Inspekcija atsisakė nagrinėti jo Skundą-2. Pareiškėjui ne kartą buvo išaiškinta jo teisė, nesutinkant su Inspekcijos sprendimais, skųsti juos Vilniaus apygardos administraciniam teismui, tačiau jis šia teise nepasinaudojo“;

6.2. dėl Rekomendacijos-2: „Inspekcija Sprendimu pateikė UAB „A“ nurodymą užtikrinti, kad bendrovės siunčiamuose elektroninio pašto pranešimuose su tiesioginės rinkodaros pasiūlymais būtų nurodomas pilnas siuntėjo pavadinimas, kaip to reikalaujama ERĮ 69 straipsnio 3 dalyje ir apie nurodymo įvykdymą ne vėliau kaip iki 2020-02-28 raštu informuoti Inspekciją. Inspekcijoje 2020-02-28 gautas raštas (Inspekcijos reg. Nr. 1R-1538(2.13.)), kuriame UAB „A“ nurodė, kad bendrovė nurodymą įvykdė. 2020-03-16 raštu Nr. 2R-1391(2.13) Inspekcija įpareigojo bendrovę iki 2020-04-10 pateikti Inspekcijai įrodymus, kurie patvirtintų nurodymo įvykdymą (siunčiamo elektroninio laiško, kuriame matytųsi atnaujinti bendrovės rekvizitai, nuotrauką, bendrovės patvirtintą tvarką dėl klientų informavimo ar pan.). Iki šio rašto rengimo dienos atsakymas Inspekcijoje nėra gautas.“

7. Be to, pastebėtina, kad Pareiškėjas po Tarpininkavimo rašto (2020-03-18) kartotinai kreipėsi į Seimo kontrolierių, norėdamas pasitikslinti Tarpininkavimo rašto turinį (pvz., dėl UAB „B“ ir kt. atvejų), kai, Pareiškėjo nuomone, „Inspekcija nenagrinėja skundų pagal savo kompetenciją ir nepateikia tokio atsakymo pagrįstų argumentų“. Seimo kontrolierius Pareiškėjui 2020-04-09 raštu Nr. 4D-2020/1-296/3D-943 kartotinai pažymėjo, kad „*Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirta vykdyti asmens duomenų kontrolę ar įsiterpti į Inspekcijos kompetenciją*. Pagal ADTAĮ, Inspekcijai numatyta ne tik nagrinėti skundus dėl asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugos pažeidimų, bet taip pat numatyti atsakymo nagrinėti skundus pagrindai (27 str.). Tiek BDAR, tiek ADTAĮ ir kiti teisės aktai numato duomenų subjektui teisę skųsti Inspekcijos sprendimus, taip pat ir tuos, kuriais atsisakyta priimti nagrinėti jų skundą. Taigi BDAR ir nacionaliniai teisės aktai numato, kad kreipimasis į priežiūros instituciją neriboja duomenų subjekto teisės imtis teisminių teisių gynimo priemonių, jeigu priežiūros institucija skundo nenagrinėja (BDAR preambulės 141 p., 12 str. 4 d., 77 str. 1 d., 78 str. 2 d., 79 str. 1 d.).

Šiuo atveju tarp Jūsų ir Inspekcijos yra ginčas dėl teisės. Pagal Administracinių bylų teisenos įstatymo 3 straipsnį, administraciniai teismai, o ne Seimo kontrolieriai, sprendžia ginčus dėl teisės viešojo administravimo srityje, todėl Inspekcijos priimtas individualus administracinis sprendimas, sukeltis Jums teises pasekmes, kaip individualus administracinis aktas skųstinas teismui Inspekcijos sprendime nurodyta tvarka.

Seimo kontrolierius veikia pagal teisės aktuose jam suteiktus įgaliojimus ir apibrėžtos kompetencijos ribose, todėl laikosi pozicijos, kad turi būti laikomasi teisės aktuose nustatytos

apskundimo tvarkos, kuri Jums yra išaiškinta, taigi – žinoma. Pagal Lietuvos Aukščiausiojo Teismo Civilinių bylų skyriaus 2007-03-09 nutartį civilinėje byloje Nr. 3K-3-92/2007, Lietuvos Respublikos Konstitucijos 30 straipsnyje įtvirtintos asmens teisės kreiptis į teismą įgyvendinimo procesinė tvarka ir sąlygos yra nustatytos specialiuosiuose įstatymuose, ir tam, kad ši teisė būtų įgyvendinta tinkamai, šios tvarkos būtina laikytis.“

Tyrimui reikšmingos Lietuvos Respublikos įstatymai ir kiti teisės aktai

8. Įstatymai:

8.1. *Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatyme (ADTAI)* nustatyta:

8.1.1. *8 straipsnis* – „1. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija yra Lietuvos Respublikos Vyriausybės įstaiga. [...] 2. Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos veikla grindžiama teisėtumo, nešališkumo, viešumo, profesionalumo atliekant savo funkcijas principais. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija, atlikdama Reglamente (ES) 2016/679 nustatytas priežiūros institucijos užduotis ir šiame įstatyme jai nustatytas funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma. Jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų. 3. Valstybės ir savivaldybių institucijos ir įstaigos, Lietuvos Respublikos Seimo nariai ir kiti pareigūnai, politinės partijos ir politinės organizacijos, asociacijos, kiti juridiniai ir fiziniai asmenys neturi teisės Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai, jos vadovui, valstybės tarnautojams ir darbuotojams, dirbantiems pagal darbo sutartis, daryti jokio politinio, ekonominio, psichologinio, socialinio spaudimo ar kitokio neteisėto poveikio. Kišimasis į Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos veiklą užtraukia įstatymų nustatytą atsakomybę.“

8.1.2. *11 straipsnis* – „2. Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija taip pat atlieka šias funkcijas: 1) teikia duomenų subjektams, duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams konsultacijas dėl asmens duomenų ir privatumo apsaugos, taip pat rengia metodines rekomendacijas dėl asmens duomenų apsaugos ir jas viešai skelbia savo interneto svetainėje; [...]“

8.1.3. *17 straipsnis* – „1. Tikrinamas asmuo, kai Valstybinė duomenų apsaugos inspekcija savo iniciatyva atlieka tyrimą ir (ar) patikrinimą, pareiškėjas ir skundžiamas asmuo, kai priežiūros institucija nagrinėja skundą, taip pat administracinės baudos skyrimo procedūros metu pažeidimo padarymu įtariamas asmuo turi Reglamente (ES) 2016/679 ir šiame įstatyme nurodytas teises ir pareigas. 2. Tikrinamas asmuo, pareiškėjas, skundžiamas asmuo ir pažeidimo padarymu įtariamas asmuo taip pat turi teisę: 1) gauti paaiškinimus apie tyrimo ir (ar) patikrinimo arba skundo nagrinėjimo dalyką ir pagrindą; 2) savo iniciatyva pateikti papildomus paaiškinimus ir (ar) informaciją, susijusią su tyrimo ir (ar) patikrinimo atlikimu arba skundo nagrinėjimu; 3) apskusti priežiūros institucijos veiksmus ar neveikimą; 4) susipažinti su tyrimo ir (ar) patikrinimo atlikimo, skundo nagrinėjimo ir administracinės baudos skyrimo medžiaga [...]“

8.1.4. *23 straipsnio 1 dalis* – „Priežiūros institucija nagrinėja skundus dėl Reglamento (ES) 2016/679, šio įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, pažeidimų šių teisės aktų ir priežiūros institucijos nustatyta tvarka.“

8.1.5. *27 straipsnis* – „1. Priežiūros institucija priima sprendimą atsisakyti nagrinėti skundą ar jo dalį ir apie tai ne vėliau kaip per 5 darbo dienas nuo skundo gavimo priežiūros institucijoje dienos praneša pareiškėjui, nurodydama atsisakymo nagrinėti skundą ar jo dalį pagrindą (pagrindus), jeigu: [...]“

8.1.6. *31 straipsnis* – „1. Priežiūros institucija, baigusi skundo ar jo dalies nagrinėjimą, motyvuotai nusprendžia: [...] 1) pripažinti skundą ar jo dalį pagrįsta; 2) atmesti skundą ar jo dalį. [...] 5. Priežiūros institucijos sprendimas gali būti skundžiamas teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka.“

8.2. *Viešojo administravimo įstatymo (VAI) 3 straipsnis* – „Viešojo administravimo subjektai savo veikloje vadovaujami šiais principais: 1) *įstatymo viršenybės*. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektų įgaliojimai atlikti viešąjį administravimą turi būti nustatyti teisės aktuose, o veikla turi atitikti šiame įstatyme išdėstytus teisinius pagrindus. Administraciniai aktai, susiję su asmenų teisių ir pareigų įgyvendinimu, visais atvejais turi būti pagrįsti įstatymais; [...] 13)

išsamumo. Šis principas reiškia, kad viešojo administravimo subjektas į prašymą ar skundą turi atsakyti aiškiai ir argumentuotai, nurodydamas visas prašymo ar skundo nagrinėjimui įtakos turėjusias aplinkybes ir konkrečias teisės aktų nuostatas, kuriomis rėmėsi vertindamas prašymo ar skundo turinį.“

8.3. *Seimo kontrolierių įstatyme* (toliau vadinama – SKĮ) nustatyta:

8.3.1. *12 straipsnis* – „1. Seimo kontrolieriai tiria pareiškėjų skundus dėl pareigūnų piktnaudžiavimo, biurokratizmo ar kitaip pažeidžiamų žmogaus teisių ir laisvių viešojo administravimo srityje. [...]“

8.3.2. *20 straipsnis* – „3. Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją) privalo nagrinėti institucija ir įstaiga ar pareigūnas, kuriems toks siūlymas (rekomendacija) adresuojamas (adresuojama), ir apie nagrinėjimo rezultatus informuoti Seimo kontrolierių. Informacija Seimo kontrolieriui pateikiama nedelsiant priėmus sprendimus dėl priemonių, kurių bus imamasi, atsižvelgiant į Seimo kontrolieriaus siūlymą (rekomendaciją), bet ne vėliau kaip per 30 dienų nuo siūlymo (rekomendacijos) gavimo dienos.“

8.4. *Administracinių bylų teisenos įstatyme* (toliau vadinama – ABTĮ) nustatyta:

8.4.1. *3 straipsnis* – „1. Administracinis teismas sprendžia viešojo administravimo srities ginčus. 2. Teismas [...] nustato, ar konkrečiu atveju nebuvo pažeistas įstatymas ar kitas teisės aktas, ar viešojo administravimo subjektas neviršijo kompetencijos, taip pat ar teisės aktas arba veiksmas (neveikimas) neprieštarauja tikslams ir uždaviniams, dėl kurių institucija buvo įsteigta ir gavo įgaliojimus.“

8.4.2. *5 straipsnis* – „1. Kiekvienas suinteresuotas subjektas turi teisę įstatymų nustatyta tvarka kreiptis į teismą, kad būtų apginta pažeista ar ginčijama jo teisė arba įstatymų saugomas interesas.“

9. Kiti teisės aktai

Lietuvos Respublikos Vyriausybės 2001-09-25 nutarimu Nr. 1156 patvirtintuose Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos nuostatuose (su vėlesniais pakeitimais; toliau vadinama – Nuostatai) nustatyta:

9.1. „2. Inspekcijos paskirtis – prižiūrėti, kad būtų apsaugotos fizinių asmenų pagrindinės teisės ir laisvės tvarkant asmens duomenis bei sudarytos palankesnės sąlygos laisvam asmens duomenų judėjimui Europos Sąjungoje [...]“

9.2. „10. Inspekcijos veiklos tikslai: 10.1. stebėti ir užtikrinti Reglamento (ES) 2016/679, [...] Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo [...], prižiūrėti ir kontroliuoti Elektroninių ryšių įstatymo nuostatų, reglamentuojančių asmens duomenų tvarkymą bei privatumo apsaugą, vykdymą; 10.3. kontroliuoti asmens duomenų tvarkymą [...]“

9.3. „12. Siekdama Nuostatų 10.2 papunktyje nurodyto veiklos tikslo, Inspekcija: [...] tikrina asmens duomenų tvarkymo teisėtumą Reglamento (ES) 2016/679, Asmens duomenų teisinės apsaugos įstatymo ir kitų įstatymų, reglamentuojančių asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, bei Inspekcijos nustatyta tvarka ir priima sprendimus dėl asmens duomenų tvarkymo pažeidimų.“

9.4. „15. Inspekcija taip pat atlieka šias funkcijas: 15.1. nagrinėja asmenų prašymus ir skundus Lietuvos Respublikos viešojo administravimo įstatymo nustatyta tvarka; [...]“

10. Lietuvos vyriausiojo administracinio teismo (toliau vadinama – LVAT) praktika:

10.1. 2016-02-22 nutartis 2016-02-22 administracinėje byloje Nr. A-1150-520/2016:

„[...] atsakovas savo kompetencijos ribose įvykdė pareigą ir pateikė pareiškėjui tinkamą atsakymą, o tai, kad pareiškėjo netenkina skundžiamame atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis Viešojo administravimo įstatymo nuostatų. [...]“

10.2. 2014-05-28 nutartis administracinėje byloje Nr. A261-610/2014 – „[...] viešojo

administravimo subjektas, bet koku būdu gavęs informaciją apie galbūt padarytus pažeidimus, pagal savo kompetenciją turi patikrinti tokią informaciją, ją įvertinti ir reaguoti į ją nuostatų bei kitų teisės aktų nustatytu būdu. Tačiau tai nereiškia, kad VAĮ, kitų šiam ginčui aktualių teisės aktų taikymo

požiūriu atsakovas privalo veikti taip, kaip to prašo besikreipiantys į juos asmenys [...].“

Tyrimo išvados

11. Apibendrinus Pareiškėjo skunde Seimo kontrolieriui nurodytas aplinkybes (pažymos 2 paragrafas) ir Seimo kontrolieriaus nustatytas aplinkybes bei išvadas dėl ankstesnio Pareiškėjo skundo Nr. 4D-2020/1-279 (pažymos 5 ir 7 paragrafai) konstatuotina, kad šio tyrimo metu pagal kompetenciją nagrinėtinos Inspekcijos veiklos, nagrinėjant Rekomendaciją-1 ir Rekomendaciją-2, aplinkybės.

Pažymėtina, kad, kaip jau ne kartą dėl Pareiškėjo skundų akcentavo Seimo kontrolierius:

11.1. „Iš skundo [Seimo kontrolieriui] turinio nustatyta, kad Pareiškėjas iš esmės skundžiasi dėl Inspekcijos priimto Sprendimo-2 atsisakyti nagrinėti jo pateiktą Skundą-2 teisėtumo ir pagrįstumo“, „Pareiškėjo nurodytas Sprendimas-2 yra individualus administracinis aktas, todėl, nesutikdamas su juo, Pareiškėjas turi teisę kreiptis į administracinę teisumą“, „skųsdamas šiuos sprendimus Pareiškėjas turi teisę teismui nurodyti visas aplinkybes ir teikti argumentus dėl galimai netinkamų Inspekcijos pareigūnų veiksmų priimant šiuos ginčytinus sprendimus. Pažymėtina, kad sprendimų apskundimo tvarka nurodyta pačiuose sprendimuose“, „turi būti laikomasi teisės aktuose nustatytos apskundimo tvarkos, kuri Jums yra išaiškinta, taigi – žinoma“;

11.2. „Seimo kontrolieriaus kompetencijai nepriskirta vykdyti asmens duomenų kontrolę ar įsiterpti į Inspekcijos kompetenciją“, „Seimo kontrolierius nesprenžia viešojo administravimo srities ginčų“, „Šiuo atveju laikytina, kad yra kilęs ginčas dėl teisės viešojo administravimo srityje. Tokius ginčus sprendžia administracinis teismas, o ne Seimo kontrolierius“, „Inspekcijos priimtas individualus administracinis sprendimas, sukeliantis Jums teises pasekmes, kaip individualus administracinis aktas skųstinas teismui Inspekcijos sprendime nurodyta tvarka.“

12. Vadovaujantis:

12.1. ADTAĮ (pažymos 8.1 punktas) ir Nuostatais (pažymos 9 paragrafas) – Inspekcija, atlikdama teisės aktuose jai nustatytas priežiūros institucijos funkcijas bei priimdama sprendimus dėl jų atlikimo, yra nepriklausoma, jos teisės gali būti suvaržytos tik įstatymų, veikla grindžiama, teisėtumo, nešališkumo, viešumo, profesionalumo atliekant savo funkcijas principais, Inspekcija pagal kompetenciją nagrinėja skundus dėl BDAR, ADTAĮ, ERĮ, reglamentuojančių asmens duomenų ir (ar) privatumo apsaugą, pažeidimų, priima sprendimus (Inspekcijos sprendimai gali būti skundžiami teismui Administracinių bylų teisenos įstatymo nustatyta tvarka), teikia duomenų subjektams, duomenų valdytojams ir duomenų tvarkytojams konsultacijas dėl asmens duomenų ir privatumo apsaugos, nagrinėja asmenų prašymus ir skundus VAĮ nustatyta tvarka;

12.2. VAĮ (pažymos 8.2 punktas) ir SKĮ (pažymos 8.3 punktas) – Inspekcija, šiuo atveju, turėjo pagal kompetenciją pateikti Pareiškėjui išsamumo principo reikalavimus atitinkantį atsakymą ir, atsižvelgdama į Rekomendaciją-1 ir Rekomendaciją-2, jame pateikti atsakymus pagal Seimo kontrolieriaus prašymus, apie tai informuoti Seimo kontrolierių.

13. ***Nagrinėjamu atveju*** Inspekcija pateikė išsamumo principo reikalavimus bei SKĮ reikalavimus atitinkantį Atsakymą (atsižvelgė į Seimo kontrolieriaus Tarpininkavimo rašto rekomendacijas), kuriame pateikė paaiškinimus pagal Seimo kontrolieriaus suformuluotus klausimus (pažymos 6 paragrafas):

13.1. dėl Rekomendacijos-1 („informuoti Pareiškėją, kokių priemonių Inspekcija ėmėsi gavusi papildomą informaciją dėl Inspekcijai apskūsto asmens tęsiamo pažeidimo, ir kada šis pažeidimas buvo nutrauktas“) – kodėl nesiėmė priemonių dėl tęsiamo duomenų apsaugos pažeidimo („nes Pareiškėjas klausimų forma ginčijo Inspekcijos Sprendimą“, „Pareiškėjas nepateikė jokių duomenų, kad pakartotinai gauna tiesioginės rinkodaros pasiūlymus ar jo teisės yra pažeidžiamos kitais būdais“), papildomai paaiškino su Sprendimo priėmimu bei atsisakymu nagrinėti Skundą-2 susijusias aplinkybes („Pareiškėjas nepateikė jokių įrodymų, kurie neginčijamai patvirtintų jo teiginius dėl UAB „A“ kaltės. Tokių įrodymų jis nepateikė ir teikdamas Skundą-2“) bei pažymėjo,

kad „Pareiškėjui ne kartą buvo išaiškinta jo teisė nesutinkant su Inspekcijos sprendimais, skųsti juos Vilniaus apygardos administraciniam teismui, tačiau jis šia teise nepasinaudojo“;

13.2. dėl Rekomendacijos-2 („informuoti Pareiškėją, kokie įpareigojimai buvo nustatyti pažeidėjui ir ar jie buvo įvykdyti. Imtis priemonių pažeidimams šalinti, jeigu tokių būtų nustatyta“) – kokią informaciją UAB „A“ pateikė Inspekcijai dėl Sprendime pateikto nurodymo vykdymo (bendrovės 2020-02-28 raštas), kokių papildomų veiksmų ėmėsi Inspekcija, kad UAB „A“ pateiktų Inspekcijai įrodymus, kurie patvirtintų nurodymo įvykdymą (Inspekcijos 2020-03-16 raštas Nr. 2R-1391(2.13)).

Kadangi Inspekcija taip pat nurodė, kad į 2020-03-16 raštą bendrovė atsakymo dar nepateikė (pažymos 6.2 punktas), Inspekcijai rekomenduotina informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierių apie 2020-03-16 nurodymo UAB „A“ vykdymo rezultatus.

14. Apibendrinus pateiktas išvadas (pažymos 13 paragrafas) ir remiantis teismų praktika (Inspekcijai įvykdžius savo pareigą ir pateikus tinkamą Atsakymą, tai, kad Pareiškėjo netenkina skundžiamame Atsakyme išdėstytos faktinės aplinkybės ir argumentai, nėra pagrindas pripažinti, jog pats Atsakymas yra nemotyvuotas ir neteisėtas bei neatitinkantis VAI nuostatų, Inspekcija, veikdama pagal savo kompetenciją, neprivalo veikti taip, kaip to prašo Pareiškėjas; pažymos 10 paragrafas), konstatuotina, kad Pareiškėjo teisės ir teisėti interesai nebuvo pažeisti, taigi skundas atmestinas.

15. Kartu Seimo kontrolierius atkreipia Pareiškėjo dėmesį į tai, kad, vadovaujantis SKĮ 17 straipsnio 3 dalimi, „Jeigu pareiškėjas piktnaudžiauja teise kreiptis į Seimo kontrolierių, Seimo kontrolieriaus sprendimu susirašinėjimas su tokiu pareiškėju gali būti nutrauktas“.

Kadangi Pareiškėjas jau ne kartą kreipėsi į Seimo kontrolierių klausimais, susijusiais su jo netenkinančiais įvairiais Inspekcijos sprendimais pagal jo skundus (pvz., dėl sprendimų turinio neišsamumo, neaiškumo, dėl su tuo susijusių Inspekcijos paaiškinimų ir pan.), kurie, prireikus, pagal ADTAĮ skųstini teismui, Pareiškėjui ne kartą buvo paaiškinta Seimo kontrolieriaus kompetencija šiais klausimais, Pareiškėjo keliamų Inspekcijos veiklos klausimų sprendimo tvarka (pvz., pažymos 11.1 ir 11.2 punktai), Seimo kontrolierius informuoja Pareiškėją, kad su Pareiškėju nutraukiamas susirašinėjimas pirmiau nurodytais klausimais.

SEIMO KONTROLIERIAUS SPRENDIMAS

16. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 22 straipsnio 1 dalies 2 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius nusprendžia X skundą dėl Valstybinės duomenų apsaugos inspekcijos pareigūnų veiksmų atmesti.

SEIMO KONTROLIERIAUS REKOMENDACIJA

17. Vadovaudamasis Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 19 straipsnio 1 dalies 1 punktu, Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierius *Valstybinei duomenų apsaugos inspekcijai* rekomenduoja informuoti Pareiškėją ir Seimo kontrolierių apie 2020-03-16 nurodymo UAB „A“ vykdymo rezultatus.

Apie rekomendacijos nagrinėjimo rezultatus prašytume pranešti Lietuvos Respublikos Seimo kontrolierių įstatymo 20 straipsnio 3 dalyje nustatyta tvarka, t. y. ne vėliau kaip per 30 dienų nuo rekomendacijos gavimo dienos.

Seimo kontrolierius

Augustinas Normantas